

# เพื่อสันติภาพโลก : รัสเซีย-ยูเครน For The Peace of The World : Russia-Ukraine

ดร. รัชฎากร เอี่ยมอำไพ\*

Dr. Ratchadakorn Aimampai\*

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ราชบุรี

Mahachulalongkornrajavidyalaya University Ratchaburi Buddhist College

## บทคัดย่อ

ความขัดแย้งระหว่างรัสเซียและยูเครนเกิดจากความต้องการของรัสเซียให้ยูเครนรวมเป็นหนึ่งเดียวกับประเทศรัสเซีย ยูเครนได้แยกออกมาจากสหภาพโซเวียตหลังจากที่ล่มสลายแล้ว ได้มีความพยายามที่จะเข้าร่วมเป็นสมาชิกขององค์การนาโต้ซึ่งมีสมาชิกส่วนใหญ่อยู่กลุ่มประเทศยุโรปแต่รัสเซียไม่ต้องการให้ยูเครนเข้าร่วมเป็นสมาชิกกับองค์การนาโต้จึงทำให้เกิดความขัดแย้งที่รุนแรง การยุติความรุนแรงของรัสเซีย-ยูเครน นี้ได้ก็คือการสร้างสันติภาพให้เกิดขึ้น โดยผู้นำประเทศทั้งหลายต้องมีความคิดจากภายในจิตใจตั้งเป็นเป้าหมายไว้ว่า การกระทำใดก็ตามไม่ว่าด้วยวิธีใด อย่างไร ต้องก่อให้เกิดสันติภาพทุกหนทาง เพราะสันติภาพ จะเป็นเกราะป้องกันการเกิดความขัดแย้งได้เป็นอย่างดี

**คำสำคัญ:** สันติภาพ, รัสเซีย, ยูเครน

## Abstract

The conflict between Russia and Ukraine, have a reason is Russia require Ukraine to unite with Russia. Ukraine had separated from the Soviet Union after its fall of Soviet Union. Ukraine tried join to member of NATO organization, which has the majority of members in European countries. But Russia does not want Ukraine to join NATO, thus causing conflict harshly. The ending this harshly conflict of Russia-Ukraine is to make a peace happen. By all of them country leaders have to thought from within their minds set goals that any action, no matter, how must to a peace happen every way. Because the peace will be a shield to prevent conflicts as well.

**Keyword:** Peace, Russia, Ukraine

## บทนำ

วันที่ 24 กุมภาพันธ์ พุทธศักราช 2565 รัสเซียได้เปิดปฏิบัติการทางทหารในยูเครนภายใต้การนำของประธานาธิบดี วลาดิมีร์ ปูติน และผู้ที่ดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีของยูเครนคือประธานาธิบดี โวโลโดเมียร์ เซเลนสกี สาเหตุของความขัดแย้งเกิดจากในทางประวัติศาสตร์ยูเครนเคยเป็นสมาชิกของสหภาพโซเวียตมาก่อน จนกระทั่งเมื่อปี คริสต์ศักราช 1991 ก็ได้แยกตัวออกมาหลังการล่มสลายของสหภาพโซเวียต มีชาวรัสเซียจำนวนไม่น้อยอาศัยอยู่ในยูเครนโดยเฉพาะฝั่งตะวันออก โดยรัสเซียยังไม่ยอมรับเอกราชอย่างสมบูรณ์ของยูเครนเนื่องจากรัสเซียมองยูเครนเป็นส่วนหนึ่งของ

ประเทศตนเองมาโดยตลอด และเรียกยูเครนว่า “Little Russia” ต่อมาเมื่อเดือนพฤศจิกายน คริสต์ศักราช 2013 ที่กรุงเคียฟของยูเครน มีการประท้วงต่อต้านประธานาธิบดี วิกตอร์ ยาคูโนวิช เนื่องจากประธานาธิบดี วิกตอร์ ยาคูโนวิช มีแนวคิดสนับสนุนรัสเซียอย่างชัดเจน จนทำให้เกิดเหตุการณ์นองเลือด จนในที่สุดประธานาธิบดีหลบหนีออกนอกประเทศและได้ทิ้งรอยแผลขนาดใหญ่ไว้ คือความแตกแยกทางความคิดอย่างรุนแรงในหมู่ประชาชนชาวยูเครน อีกชนวนเหตุหนึ่งเกิดขึ้นในเวลาไล่เลี่ยกันในปีคริสตศักราช 2014 รัสเซียเข้ายึดครองและผนวกกรรมดินแดนไครเมีย ซึ่งอยู่ทางตอนใต้และเป็นส่วนหนึ่งของยูเครน ทั้งนี้มีชาวไครเมียตัดสินใจอยู่ฝักเดียวกับรัสเซีย ผ่านการลงประชามติหาข้อสรุปในพื้นที่พิพาท กองทัพรัสเซียจึงได้เข้ายึดครองภูมิภาคไครเมียซึ่งอยู่ทางตอนใต้ของยูเครน ก่อนการผนวกกรรมอย่างถูกกฎหมาย หลังจากผลการลงประชามติของชาวไครเมียว่า ต้องการอยู่กับรัสเซีย และเป็นเหตุให้ 2 ดินแดนทางภาคตะวันออกของยูเครนพากันทำประชามติตามเพื่อประกาศอิสรภาพจากยูเครนบ้าง แต่กลายเป็นสงครามแบ่งแยกดินแดนในภูมิภาคนี้อย่างต่อเนื่อง และมีประเด็นสำคัญอีกประการหนึ่งคือเนื่องจากทางด้านภูมิศาสตร์ยูเครนตั้งอยู่ระหว่างรัสเซียและชาติยุโรปต่างๆ ทำให้ยูเครนพยายามจะเข้าร่วมเป็นสมาชิกของนาโต้โดยได้รับการสนับสนุนจากสหรัฐฯ หากยูเครนเข้าเป็นสมาชิกของนาโต้ได้สำเร็จจะทำให้รัสเซียรู้สึกถึงภัยคุกคามต่อความมั่นคงของประเทศตน (สุพริศร์ สุวรรณิก 2565)

เหตุการณ์ดังกล่าวทำให้เกิดความตึงเครียดทางชาติพันธุ์รุนแรงขึ้น และผู้แบ่งแยกดินแดนซึ่งสนับสนุนรัสเซีย ในภูมิภาคดาเนียตส์ก และภูมิภาคลูกันสค์ ทางตะวันออกของยูเครน ได้จัดการลงประชามติในอีก 2 เดือนต่อมา เพื่อประกาศอิสรภาพจากยูเครน การนองเลือดเกิดขึ้นนานหลายเดือน หลังผู้แบ่งแยกดินแดนในภูมิภาคดาเนียตส์ก และภูมิภาคลูกันสค์ ออกมาเคลื่อนไหวเพื่อประกาศอิสรภาพจากยูเครน แม้ว่ายูเครนกับรัสเซียจะลงนามในสนธิสัญญาสันติภาพที่กรุงมินสค์เมื่อปีคริสตศักราช 2015 แล้วก็ตาม ทั้งนี้ สนธิสัญญาดังกล่าวได้รับการสนับสนุนจากฝรั่งเศสและเยอรมนี แม้ว่ายูเครนกับรัสเซียจะลงนามในสนธิสัญญาสันติภาพแล้วก็ตาม ได้มีการละเมิดการหยุดยิงหลายต่อหลายครั้ง (ประชาชาติธุรกิจ 2565)

สรุปได้ว่า ความขัดแย้งระหว่างรัสเซียและยูเครนเกิดขึ้นเนื่องจากการต้องการความเป็นเอกราชของยูเครนอย่างสมบูรณ์แบบ และเนื่องจากยูเครนในอดีตเคยเป็นส่วนหนึ่งของประเทศสหภาพโซเวียตก่อนที่จะล่มสลาย ทำให้มีประชาชนที่ทั้งยังต้องการรวมกับรัสเซียและต้องการเป็นเอกราชยูเครนอย่างชัดเจน ทำให้เกิดความขัดแย้งที่รุนแรงมากขึ้นระหว่างประชาชน 2 ฝ่าย และที่สำคัญรัสเซียยังคงคิดเสมอว่ายูเครนเป็นส่วนหนึ่งของรัสเซีย ทำให้รัสเซียมีความกังวลเกี่ยวกับความมั่นคงของประเทศตนเอง ถ้าหากยูเครนได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกของนาโต้รวมกับประเทศกลุ่มยุโรป

บทความนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อเสนอการสร้างสันติภาพบนโลกเพื่อลดความขัดแย้งระหว่างรัสเซีย-ยูเครนและให้เกิดความสันติสุขกับประชาชนของทุก ๆ ประเทศที่อยู่บนโลกใบนี้ให้มีความสงบสุขอย่างยั่งยืน

#### องค์การสนธิสัญญาแอตแลนติกเหนือ (North Atlantic Treaty Organization - NATO)

เมื่อวันที่ 4 เมษายน พุทธศักราช 2492 สหรัฐอเมริกาและประเทศต่าง ๆ ในยุโรปรวม 12 ประเทศ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร แคนาดา เบลเยียม เดนมาร์ก ฝรั่งเศส ไอร์แลนด์

อิตาลี ลักเซมเบิร์ก เนเธอร์แลนด์ นอร์เวย์ และโปรตุเกส ได้ร่วมกันลงนามในสนธิสัญญาแอตแลนติกเหนือ (the North Atlantic Treaty) ก่อตั้งองค์การสนธิสัญญาแอตแลนติกเหนือหรือนาโต้ขึ้นในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่สอง โดยมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 24 สิงหาคม พุทธศักราช 2492 มีวัตถุประสงค์เริ่มแรกก่อตั้ง คือเพื่อจัดตั้งระบบพันธมิตรทางทหารในการถ่วงดุลอำนาจกับฝ่ายคอมมิวนิสต์ (สหภาพโซเวียต) และให้ความช่วยเหลือประเทศสมาชิกในกรณีที่ประเทศสมาชิกถูกคุกคามจากภายนอก ตลอดจนส่งเสริมความมั่นคงในทางเศรษฐกิจ ระหว่างปี พุทธศักราช 2495 – 2525 นาโต้รับสมาชิกใหม่ 4 ประเทศ ได้แก่ กรีซ ตุรกี เยอรมนี และสเปน ต่อมาเมื่อวันที่ 12 มีนาคม พุทธศักราช 2542 นาโต้รับสมาชิกเพิ่มอีก 3 ประเทศ คือ เช็ก ฮังการี และโปแลนด์ และเมื่อวันที่ 26 มีนาคม พุทธศักราช 2547 สมาชิกนาโต้ลงนามในพิธีสารว่าด้วยการรับสมาชิกใหม่ที่กรุงบรัสเซลส์ โดยเพิ่มประเทศในเขตยุโรปตะวันออกอีก 7 ประเทศ ได้แก่ บัลแกเรีย เอสโตเนีย ลัตเวีย ลิทัวเนีย สโลวาเกีย สโลวีเนีย และโรมาเนีย ซึ่งถือเป็นการเปิดยุคใหม่ของการเป็นพันธมิตรครั้งยิ่งใหญ่ที่สุดในประวัติศาสตร์ เพราะทำให้นาโต้มีสมาชิกที่เคยเป็นอดีตคอมมิวนิสต์ถึงร้อยละ 40 และทำให้ขอบเขตของนาโต้ขยายไปจดพรมแดนของรัสเซีย (กระทรวงการต่างประเทศ 2555)

ปัจจุบัน นาโต้มีสมาชิก 26 ประเทศ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร แคนาดา เบลเยียม เดนมาร์ก ฝรั่งเศส ไอร์แลนด์ อิตาลี ลักเซมเบิร์ก เนเธอร์แลนด์ นอร์เวย์ โปรตุเกส กรีซ ตุรกี เยอรมนี สเปน เช็ก ฮังการี โปแลนด์ บัลแกเรีย เอสโตเนีย ลัตเวีย ลิทัวเนีย สโลวาเกีย สโลวีเนีย และโรมาเนีย

### นโยบายของนาโต้ยุคหลังสงครามเย็น

หลังจากที่สงครามเย็นสิ้นสุดลง นาโต้ได้ปรับเปลี่ยนโครงสร้างและปรับปรุงนโยบายในหลายๆ ด้านเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในยุโรปกลางและยุโรปตะวันออก ดังนี้

1) การให้ความสำคัญแก่ปฏิบัติการรักษาสันติภาพ (Peace-keeping) ได้แก่ การสร้างความเข้าใจในกระบวนการรักษาสันติภาพ การสร้างความร่วมมือ การวางแผน และการสร้างความสัมพันธ์กับองค์การสหประชาชาติ และองค์การว่าด้วยความมั่นคงและความร่วมมือในยุโรป (OSCE) ในกระบวนการดังกล่าว รวมทั้งการประสานงานระหว่างฝ่ายพลเรือนกับฝ่ายทหารโดยคำนึงถึงหลักมนุษยธรรม

2) การหาแนวทางที่จะส่งเสริมความสัมพันธ์กับรัสเซีย โดยมุ่งเน้นให้รัสเซียมีบทบาทสำคัญและสร้างสรรค์ในการสร้างเสถียรภาพในยุโรป ในกรอบกว้าง

3) การปรับบทบาททางทหารให้เอื้อต่อสภาพความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน การดำเนินนโยบายทางด้านความมั่นคงที่เอื้อต่อพัฒนาการทางด้านเศรษฐกิจ และการจัดสรรงบประมาณที่เหมาะสม ระหว่างงบประมาณด้านการทหารและงบประมาณด้านเศรษฐกิจของประเทศ

4) ความร่วมมือในโครงการวิทยาศาสตร์ต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านสิ่งแวดล้อม

5) การเสริมสร้างความไว้วางใจและการพัฒนาความร่วมมือกับประเทศที่ไม่ใช่สมาชิก (กระทรวงการต่างประเทศ 2555)

### ความสัมพันธ์ไทย-นาโต้

วันที่ 19 ตุลาคม พุทธศักราช 2546 ในระหว่างการเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการ ประธานาธิบดีจอร์จ บุช แห่งสหรัฐอเมริกาได้ประกาศให้ไทยเป็น “ชาติพันธมิตรหลักนอกกลุ่มนาโต้” (Major Non-NATO Ally -- MNNA) การได้รับสถานะดังกล่าวไม่ได้หมายถึงการมีหลักประกันด้านความมั่นคงและการ ป้องกันประเทศร่วมกันเช่นเดียวกับที่สหรัฐอเมริกากับประเทศสมาชิกนาโต้ แต่เป็นการแสดงให้เห็นถึงความสำคัญที่สหรัฐฯ ให้แก่ความสัมพันธ์ในลักษณะพันธมิตรกับประเทศไทยในศตวรรษที่ 21 (กระทรวงการต่างประเทศ 2555)

สรุปได้ว่า องค์การนาโต้จัดตั้งเพื่อเป็นการรวมกลุ่มของประเทศต่าง ๆ ในยุโรปเป็นการรวมตัวกันเพื่อการสร้างเสถียรภาพทางทหารให้มั่นคงแข็งแกร่งมากขึ้นรวมถึงการส่งเสริมด้านเศรษฐกิจร่วมกันและสร้างพันธมิตรด้านต่าง ๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนในประเทศ ประเด็นที่สำคัญคือการรวมตัวกันเพื่อให้มีพันธมิตรทางทหารในการถ่วงดุลอำนาจกับฝ่ายคอมมิวนิสต์ (สหภาพโซเวียต) และให้ความช่วยเหลือประเทศสมาชิกในกรณีประเทศสมาชิกถูกคุกคามจากภายนอก ตลอดจนส่งเสริมความมั่นคงในทางเศรษฐกิจ ทั้งนี้นโยบายขององค์การนาโต้ยังต้องการให้ประเทศรัสเซียเข้ามามีบทบาทการสร้างสรรคในการสร้างเสถียรภาพในยุโรป และหาแนวทางที่จะส่งเสริมความสัมพันธ์กับรัสเซียอีกด้วย

### ผลกระทบที่เกิดขึ้นของการขัดแย้งระหว่างรัสเซีย-ยูเครน

ความขัดแย้งระหว่างรัสเซียและยูเครนที่เข้าสู่ภาวะสงคราม ได้สร้างผลกระทบต่อโลกขยายวงกว้างมากขึ้น โดยผลกระทบหลักที่กระทบกับทุกประเทศ คือ สถานการณ์ราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกที่เพิ่มสูงขึ้นต่อเนื่อง ซึ่งทำให้ราคาน้ำมันสำเร็จรูปในประเทศปรับตัวสูงขึ้นตามไปด้วย ผลกระทบในการค้าระหว่างประเทศเริ่มเห็นภาพชัดเจนขึ้น โดยเฉพาะสายเดินเรือต้องมีการปรับเปลี่ยนเส้นทางเดินเรือในบางเส้นทาง รวมถึงมีการปรับเพิ่มค่าระวางเรือ ซึ่งที่ผ่านมาสภาผู้ส่งสินค้าทางเรือแห่งประเทศไทย (สรท.) ได้เรียกร้องให้กระทรวงพาณิชย์เจรจากับประเทศจีน เพื่อวางแผนรองรับสำหรับการขนส่งสินค้าผ่านระบบรางของประเทศจีน ไปยังเอเชียกลางที่ติดกับประเทศรัสเซีย รวมถึงการขนส่งไปยุโรปตะวันออก ทำให้เป็นเรื่องเร่งด่วนที่รัฐบาลต้องนำมาพิจารณา ในขณะที่ผลกระทบด้านการท่องเที่ยวมีข้อมูลยืนยันชัดเจนว่า จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาประเทศไทย ในเดือนกุมภาพันธ์ พุทธศักราช 2565 เป็นนักท่องเที่ยวจากประเทศรัสเซียมากที่สุดคือเกือบ 20,000 คน และมีรายงานจากกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาว่า มีนักท่องเที่ยวชาวรัสเซียและยูเครนตกค้างในประเทศไทยมากถึง 30,000 คน และจำเป็นที่รัฐบาลต้องเข้าไปช่วยเหลือ โดยเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับการชำระเงินหลังจากประเทศรัสเซียถูกคว่ำบาตรทางการเงินด้วย ส่วนราคาสินค้าหลายรายการได้รับผลกระทบจากต้นทุนการขนส่งที่ปรับตัวสูงขึ้นตามราคาน้ำมัน รวมถึงวัตถุดิบการผลิตที่สูงขึ้น เช่น เหล็กสำหรับผลิตกระป๋อง รวมถึงผลกระทบต่อภาคการเกษตรเมื่อราคาปุ๋ยสูงขึ้น ซึ่งที่ผ่านมาไทยมีการนำเข้าปุ๋ยจากประเทศรัสเซียที่มีราคาถูกกว่าแหล่งผลิตอื่น (บทบรรณาธิการ กรุงเทพธุรกิจ 2565)

สรุปได้ว่า ผลกระทบที่เกิดจากความขัดแย้งของรัสเซียกับยูเครนมิใช่จะมีผลกระทบเกิดกับทั้ง 2 ประเทศเท่านั้น ยังส่งผลกระทบถึงประเทศอื่น ๆ ทั่วทุกภูมิภาคหรืออาจจะเรียกได้ว่าเป็นผลกระทบ

ทั้งโลกก็ว่าได้ เพราะปัจจุบันสังคมโลกต้องพึ่งพากันทั้งวงจรมิว่าจะเป็น เศรษฐกิจ การเมือง การท่องเที่ยว หากเกิดวิกฤตกับประเทศใดแล้วย่อมมีผลกระทบต่อหลาย ๆ ประเทศแน่นอน

### แนวคิดเรื่องสันติภาพ

การสร้างสันติภาพบนโลกมนุษย์จึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดเพราะจะทำให้โลกมนุษย์ใบนี้มีความน่าอยู่ เกิดสันติสุขแก่มวลมนุษยชาติ

สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป. อ. ปยุตโต) (2561: 4-5) ได้กล่าวไว้ว่า “สันติภาพ” ถ้าเรียกแบบพระแต่เดิมเราเรียกคำว่า “สันติ” เท่านั้น แล้วสันตินี้ ในความหมายที่แท้ ก็เป็นไวพจน์ของนิพพาน นั่นเอง วิมุตติ วิสุทธิ์ สันติ นิพพาน เป็นไวพจน์กัน เป็นคำที่มีความหมายแสดงถึงจุดหมายสูงสุดของพระพุทธศาสนา อีกแง่หนึ่ง สันตินี้ ในขั้นสุดท้ายหมายถึงสันติภายในแต่เวลานี้ เราใช้คำว่าสันติภาพ โดยหมายถึงความสงบเรียบร้อยภายนอก ในสังคม หรือของประเทศชาติ บางทีก็มีความหมายแคบ ๆ เพียงว่า สันติภาพ ก็คือ “ภาวะที่ไม่มีสงคราม” เท่านั้นเอง และเดี๋ยวนี้ก็เข้าใจกันเพียงแค่ว่า ถ้าจะให้ความหมายละเอียดอ่อนขึ้นอีกหน่อยก็หมายถึงความปราศจากการขัดแย้ง หรือภาวะที่ไม่มีการขัดแย้ง โดยจะต้องโยงสันติภาพภายนอกกับสันติภายในเข้ามาด้วยกันให้ได้ แล้วนำมาสอดคล้องกับคำสอนในพระพุทธศาสนาที่ว่า ในขั้นสุดท้ายแล้ว จิตใจของทุกคนจะต้องให้บรรลุสันติเมื่อมีสันติภายใน ก็มั่นใจได้ว่าสันติภาพภายนอกจะเกิดขึ้น จุดหมายของพระพุทธศาสนาในขั้นสุดท้ายสำหรับบุคคล คือ นิพพานหรือสันตินี้ จึงเป็นตัวนำ เป็นตัวเอื้อ เป็นตัวเปิดทางให้เกิด สันติภาพภายนอก คือประโยชน์สุขของประชาชน หรือสันติสุขของมวลชาวโลก ฉะนั้น ในพระพุทธศาสนา คติแห่งสันติภายใน กับสันติภาพ ภายนอก จึงสอดคล้องรับกันว่า “บุคคลนิพพาน ทำการเพื่อโลก”

ในอีกแนวคิดหนึ่งคือ สันติภาพโดยรวม ได้แก่ สภาพที่ปราศจากสงคราม ปราศจากความขัดแย้ง และปราศจากความรุนแรง ภาวะแห่งความสุขที่เกิดจากความสงบ ความสงบเรียบร้อย ความเป็นอยู่หรือการใช้ชีวิตอย่างสงบสุขราบเรียบ ความสงบ ความสุข ความร่มเย็นสันติภาพ เป็นสิ่งที่ทุกคนเฝ้าหาต้องการได้รับการยอมรับในเรื่อง ภาษา ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณีต้องการให้เรื่องเหล่านี้ได้รับการคุ้มครองและให้ความเคารพ ไม่มีการประทุษร้ายต่อกันทั้งการคิดการพูด และการแสดงออก สันติภาพจะเกิดขึ้น หากทุกคนไม่แบ่งแยกเป็นพวกเพื่อแข่งขันกัน ลดความระแวงต่อกัน มีความไว้วางใจกัน และไม่ทำลายกันมีแต่ความจริงใจ เมตตารักใคร่กัน ประเด็นเหตุแห่งความขัดแย้งที่ทำให้ไม่เกิดสันติภาพคือ เหตุแห่งความขัดแย้งด้านความคิด เหตุแห่งความขัดแย้งด้านค่านิยม เหตุแห่งความขัดแย้งด้านพฤติกรรม (ภิกษุณีรัตน ธมมเจตนา 2564: 242) สอดคล้องกับนักวิชาการชาวตะวันตกได้อธิบายเกี่ยวกับปรัชญาสันติภาพไว้ว่า “สันติภาพนั้นเกิดจากการตื่นตัวของผู้คนในแต่ละชุมชนที่จะสร้างสังคมแห่งสันติสุขในบริบทของแต่ละชุมชนเอง” ในภาษาสเปน คำว่า สันติภาพ (Paz) สามารถใช้ในรูปแบบของพหูพจน์ได้เพราะฉะนั้นความหมาย ของคำว่า “Paces” นั้นคือความหลากหลายของสันติภาพ สันติภาพในหลากหลายบริบท และรูปแบบของสันติภาพที่สร้างขึ้นและดำรงอยู่โดยผู้คนในแต่ละกลุ่มชน หลักความคิดทางสันติศึกษาเหล่านี้ตั้งอยู่บนรากฐานที่ว่ามนุษย์นั้นมีความสามารถในการสร้างสรรค์และทำลายทฤษฎีและแนวทางการปฏิบัติทางสันติวิธีที่สร้างสรรค์จะช่วยนำพาให้มนุษย์คิดและทำในสิ่งที่เปี่ยมคุณประโยชน์ต่อตนเอง และสิ่งแวดล้อมรอบตัวและคุณประโยชน์ที่เกิดขึ้นนั้นก็จะส่งผลให้มีวิวัฒนาการของสันติวัฒนธรรมขึ้นในสังคมมนุษย์ (GUZMAN 2001: 11)

สรุปได้ว่า การสร้างสันติภาพต้องมาจากความมุ่งมั่นที่จะทำให้เกิดขึ้นภายในใจเป็นลำดับแรก และแสดงออกมาทางการพูดการคิดและการกระทำเพื่อให้เกิดความสงบสุข โดยอาศัยสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบ ๆ ตัวมาเป็นตัวประกอบเพื่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาให้เกิดความสันติภาพเกิดประโยชน์สุขแก่มวลหมู่ประชาชนนำไปสู่การเป็นวัฒนธรรม ประเพณีที่ดำรงสืบทอดต่อ ๆ กันมา เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ไม่เกิดการระแวงหรือความขัดแย้งกัน อยู่ร่วมกันด้วยความสงบ สุข ตามหลักพุทธศาสนา

### บทสรุป

ความขัดแย้งระหว่างรัสเซียและยูเครนเกิดจากความต้องการของรัสเซียให้ยูเครนรวมเป็นหนึ่งเดียวกับประเทศรัสเซียเนื่องจากพลเมืองและอาณาเขตดินแดนของยูเครนเคยเป็นส่วนหนึ่งของสหภาพโซเวียตก่อนที่จะล่มสลาย และเมื่อยูเครนได้แยกออกมาจากสหภาพโซเวียตหลังจากที่ล่มสลายแล้วได้มีความพยายามที่จะเข้าร่วมเป็นสมาชิกขององค์การนาโต้ซึ่งมีสมาชิกส่วนใหญ่อยู่กลุ่มประเทศยุโรป โดยมีสหรัฐอเมริกาให้การสนับสนุน ด้วยประเด็นสำคัญนี้ทำให้รัสเซียยิ่งเกิดความกังวลต่อความมั่นคงทางทหารของประเทศรัสเซียมากยิ่งขึ้นเพราะถ้าหากยูเครนสามารถเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มนาโต้ได้เท่ากับว่าความมั่นคงทางการทหารของยูเครนจะมีความแข็งแกร่งมากขึ้นโดยการสนับสนุนจากประเทศสมาชิกทั้งหมดที่ให้เข้าไปตามกฎระเบียบ นโยบาย ขององค์การนาโต้ จะทำให้รัสเซียเสียเปรียบในทางการทหารก็เป็นไปได้ เพราะรัสเซียและประเทศกลุ่มยุโรปมีความขัดแย้งทางอุดมการณ์การปกครองเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว ด้วยเหตุนี้ตลอดเวลาหลังจากการล่มสลายของสหภาพโซเวียตแล้ว รัสเซียพยายามที่จะรวมยูเครนเข้ามาด้วยกัน ซึ่งประชาชนยูเครนมีทั้งที่ต้องการเป็นส่วนหนึ่งของรัสเซียและต้องการที่จะเป็นเอกราชในยูเครน ทำให้เกิดความขัดแย้งภายในประเทศระหว่างประชาชน 2 ฝ่าย ซึ่งจุดนี้ทำให้รัสเซียมีความมั่นใจว่าจะสามารถรวมยูเครนเข้ามาได้ด้วยเช่นกัน

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมารัสเซียและยูเครนได้ร่วมกันหาทางออกกับปัญหาดังกล่าว ด้วยวิธีการทั้งการเจรจา การปฏิบัติการทางทหาร และการทำสนธิสัญญาเพื่อถอนกำลังทางทหาร แต่ก็ไม่เป็นผลเท่าที่ควรจนถึงจุดแตกหักในปี 2565 ที่รัสเซียได้เปิดปฏิบัติการทางทหารกับยูเครนอย่างชัดเจน รุนแรง ทำให้ยูเครนต้องตอบโต้ด้วยวิธีการเดียวกัน ปฏิบัติการทางทหารของทั้ง 2 ประเทศนี้ทำให้เกิดผลกระทบต่อเศรษฐกิจโลกอย่างมากโดยเฉพาะอุตสาหกรรมหลัก เช่น น้ำมัน โลหะ เหล็ก แร่หิน ที่ทั้ง 2 ประเทศนี้เป็นแหล่งนำเข้าหลักของโลก และประเด็นที่สำคัญที่สุดคือความเดือดร้อนของประชาชนทั้ง 2 ฝ่ายที่ไม่มีใครต้องการให้เป็นเช่นนี้ หรือแม้แต่ประชาชนที่ต้องปฏิบัติการรุนแรงกับฝ่ายตรงกันข้ามก็ไม่ได้ประสงค์ที่จะทำเช่นนี้ เพราะภาพที่เห็นคือความเดือดร้อน ความทุกข์ยาก ความไร้ที่พึ่งของเด็กที่หาพ่อแม่ไม่เจอ ประชาชนที่ไม่มีบ้านอยู่อาศัย ไม่มีสาธารณูปโภคใช้อย่างสะดวก ต้องอพยพหนีไปอยู่ต่างแดน ซึ่งไม่รู้เลยว่าจะได้กลับมาหรือไม่ สภาพบ้านเรือน อาคาร ที่พังทลายยับเยิน ผลกระทบเหล่านี้ไม่ควรที่จะเกิดกับประชาชน เพราะเพียงอุดมการณ์ที่แตกต่างกันของผู้นำประเทศ ซึ่งไม่มีสิทธิ์ที่จะทำการรุนแรงเช่นนี้หรือกระทำการใด ๆ ที่ทำให้ประชาชนของประเทศตนเองและฝ่ายตรงกันข้ามได้รับความทุกข์ทรมาน ผิดหลักของสิทธิมนุษยชนเช่นนี้

“สันติภาพ” คือทางออกที่ดีที่สุดของเหตุการณ์ความขัดแย้งครั้งนี้ เพียงแค่ผู้นำมีความคิดจากภายในจิตใจตั้งเป็นเป้าหมายไว้ว่า การกระทำใดก็ตามไม่ว่าด้วยวิธีใด อย่างไร ต้องก่อให้เกิด

สันติภาพทุกหนทาง ต้องมีความคำนึงถึงความสุขของมวลมนุษยและประชาชนเป็นหลัก ไม่ใช่คิดเพียงแต่ความต้องการของตนเองหรือพวกพ้องเป็นหลัก โดยไม่คำนึงถึงคนส่วนใหญ่ที่จะเดือดร้อน

การคิดตามหลัก สันติภาพ นี้อาจจะต้องใช้เวลาในการฝึกฝนเพราะต้องออกมาจากจิตใจภายในโดยแท้จริงถึงจะเป็นผลสำเร็จ แต่ก็ควรที่จะต้องฝึกฝนในการคิดเพื่อสร้างสรรค์สิ่งที่ตั้งตามสามารถเป็นแบบอย่างการสร้าง สันติภาพ ให้แก่ชาวโลกได้ชื่นชม ออกมาสู่การสร้างวัฒนธรรมประเพณี อันดีงามให้ประชาชนได้สืบสานการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขรุ่นสู่รุ่น ให้ สันติภาพ เป็นเกราะป้องกันกิเลสความอยากได้ใคร่มีของผู้นำประเทศและมวลมนุษยทั้งหลาย จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้นำรัสเซีย ผู้นำยูเครน และผู้นำประเทศต่าง ๆ บนโลกใบนี้ ร่วมกันสร้าง สันติภาพ ให้เกิดขึ้นเพื่อประชาชนของตนเอง เพื่อให้เกิด “สันติภาพโลก” ขึ้นมาโดยแท้จริง

### เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงการต่างประเทศ. (2555). องค์การสนธิสัญญาแอตแลนติกเหนือ (North Atlantic Treaty Organization - NATO). [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2565. จาก <https://www.mfa.go.th/th/content/5d5bcc2715e39c306000a364?cate=5d5bcb4e15e39c3060006872>
- กรุงเทพธุรกิจ. (2565). วิฤติ “รัสเซีย-ยูเครน” ผลกระทบมากกว่าน้ำมัน. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2565. จาก <https://www.bangkokbiznews.com/business/992488>.
- ประชาชาติธุรกิจ. (2565). รัสเซีย-ยูเครน: สรุปที่มาความขัดแย้ง รวมทั้งเรื่องที่ควรรู้. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2565. จาก <https://www.prachachat.net/world-news/news-849302>.
- ภิกษุณีรัตน ธรรมเจตนา. (2564). แนวคิดการสร้างสันติภาพตามแนวพุทธปรัชญาเถรวาท. *วารสารบัณฑิตศาสตร์มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย*. 19, (2) : 242.
- สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป. อ. ปยุตโต). (2561). *พระพุทธศาสนาเพื่อสันติภาพของโลก*. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2565. จาก [https://www.watnyanaves.net/th/book\\_detail/656](https://www.watnyanaves.net/th/book_detail/656).
- สุพริศร์ สุวรรณิก. (2565). รัสเซีย-ยูเครน : ความขัดแย้งโลกกระทึก. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2565. จาก <https://www.thairath.co.th/business/economics/2325435>.
- Martínez Guzmán, V. (2001). *Filosofía para hacer las paces*. Barcelona : Icaria editorial.